

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETTA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
820 08 Bratislava 28

SVEDECTVO

ročník 27
marec 2017
cena 0,90 EUR

3

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

Svedectvo lásky k Bohu a blíždym

NÁŠ ROZHOVOR

Sestra Stella, vlastným menom Rozália Danková, sa narodila roku 1920 vo Svätom Kríži nad Hronom (dnes Žiar nad Hronom). Rodičia mali obchod s textilom, ktorý viedla matka, lebo otec sa po 1. svetovej vojne vrátil domov ako invalid. Sestra Stella po štúdiách vstúpila roku 1940 do Spoločnosti Dcér kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul (DKL). Začala pôsobiť v Nitre, kde vyučovala na Rímskokatolíckej dievčenskej škole, ktorú spravovali sestry vincentky. Tu prežila aj veľké bombardovanie mesta a potom šikanovanie v dobe komunistického režimu. V auguste roku 1958 bola väznená v Brne a v Prahe.

Čo vás udržuje v životnom optimizme?

Určite Pán Boh, viera získaná už v detstve a snaha žiť podľa Božej vôle.

Sestra Stella počas rozhovoru pre Svedectvo.

Foto Eva Zelenayová

Aké predmety ste vyučovali ako odborná učiteľka?

Najprv som učila matematiku, deskriptívnu geometriu a výtvarnú výchovu, potom podľa potreby. Dokonca aj ruštinu. Počas letných prázdnim roku 1944 a 1945 sme sa my, mladé sestry učiteľky, prihlásili pomáhať sestrám v nemocniciach. Ja som pracovala v topoľčianskej nemocnici, kde som ošetrovala partizánov.

Boli to Slováci?

Áno, ale bolo to utajované, išlo iba o potrebnú službu, kde-tu slovíčko, úsmev...

Ako ste prežívali veľké bombardovanie Nitry roku 1945 a príchod ruskej armády?

Na jar roku 1945, keď Rusi bombardovali Nitru, bol zasiahnutý náš kostol, škola, internáty, byty...Noci sme trávili v úkryte, v pivnici.

Pokračovanie na 10. strane

Ján Litecký Šveda	
Marcové trhance	2
Eva Zelenayová	
Návrat angažovaného umenia	3

Otvorený list	
ministerke	
Lucii Žitňanskej	3
Rokovala	
Výkonná	
rada PV ZPKO	4

Vlado Gregor	
Dobro a zlo, záhada	
odveká	5
Róbert Tatarčík	
Agenti sledili	
aj v krčmách	6

Margita Zimanová	
Spomienka na	
všetkých svätých	7
P. Amand Macko, OFM	
Vysvätený počas	
koncentráku	8

Marcové trhance

14. marec

Keďže marec je aj mesiac, kedy má štátne výročie Slovenská republika, mali by sme si ho poliať takým lepším sirupom. Ale vieme, že tak neurobia všetci, okrem komunistov ani veľa našich bezdomovcov. Jeden z najväčších filozofov XX. storočia Martin Heidegger raz povedal, že bezdomovstvo sa stáva svetovým osudom. A dá sa povedať, že u nás sa mimoriadne rozmáha, predovšetkým v masmédiách, ktoré dodnes ovládajú komunisti. Ale k 14. marcu sa veľmi hodí aj jeho uvažovanie o pravde. Tú totiž podobne ako starí grécki filozofi, predstavuje ako „alétheiu“, teda odkrytosť alebo neskrytosť a nie ako výsledok nejakých myšlienkových konštrukcií a špekulácií. Jednoducho 14. marec pred nami skrývali na základe svojich patologických nezmyslov viac ako 40 rokov práve najväčší zločinci našej histórie. A chceli by pokračovať aj naďalej, no my si ho už skryť nedáme. K tejto téme už len jeden citát z knižky Gordion II.: 14. MAREC – Američania sa nehlásia ani k otrokárstvu, ani k svojmu starému rasizmu, ale k USA áno. Ani my sa nehlásime k prenasledovaniu Židov, ale k Slovenskému štátu áno.

Majetok je krádež

Toto je ústredné heslo a základná poučka ľavičiarov celého sveta všetkých čias. Teda pokiaľ ho neukradnú oni. Takto naformulované to bolo už v roku 1755 v knihe „Zákonník prírody“ od francúzskeho „osvietenca“ Morellyho. Jednoducho – ty nekradneš, nerabuješ, kdeže, ty iba nastrojuješ ten správny spoločenský poriadok. Ten starý, v ktorom si majetok postupne hromadili tí usilovní a schopní, ten treba odstrániť. Veď oni sú vlastne všetko zločinci – od podnikateľov až po kulakov. A lenivec a hlupák, ktorý si myslel, že miliónárom už teraz bude on, sa dal ľahko nahovoriť. Až neskôr mu došlo, že všetko, čo títo komisári rozkradli aj spravodlivo rozdelili – ale len medzi sebou. Veď poznáte väčších zlodejov v histórii? Akurát dlhodobo to prináša iba rozvrat a úpadok, ako všade, kde sa k vláde dostane tá najnekultúrnejšia časť národa, ako boli u nás práve komunisti. Stačí sa pozrieť na našu situáciu, kam sme sa to dostali po tých všetkých októbrových, februárových a novembrových revolúciách, ktoré dodnes tak ospevujú? Veľmi stručne – stali sme sa žobrákmi Európy. S druhotriednymi technológiami a produktmi, a čo je ešte horšie, s rozvráte-

nou morálkou, ktorú nemá kto naprávať, pretože všetky médiá si ľavičari aj so svojou totalitnou mentalitou ponechali vo svojich rukách. Aj keď im občas naoko vynadajú do prostitútok. Aby aj naďalej mohli nerušene rabovať, pokiaľ je ešte aspoň trochu z čoho.

Žiaľ, toto nie je len taká malá historická vsuvka, pretože mudrci sa už opäť prestávajú hanbiť a vyskakujú čím ďalej tým vyššie. A práve marazmus, ktorý majú na svedomí ich otcovia – či už ideologický alebo biologický, iba nahráva ich choromyseľným vývodom o majetku ako o krádeži. Človek by sa občas aj zasmial, veď poznáte komickejšiu figúrku ako zapáleného marxistu, ktorého platia oligarchovia? Ale ak sa takito lúmeni presadia ešte viac, v čom je im súčasná politická garnitúra veľmi nápomocná, do smiechu nám opäť veľmi nebude...

Rovnosť

Ďalšie trhance budú o komunistických chytráctvach. Jedno z tých menších je to, keď svoje pojmávanie rovnosti, ktoré je maximálne nespravodlivé a dlhodobo by rozvrátilo každú spoločnosť, keďže chce, aby sa leniví a hlúpi mali rovnako dobre ako usilovní a šikovní, obhajujú tým, že aj kresťanstvo učí to isté. Nuž, nie je väčší omyl ako transcendentnú a morálnu rovnosť ľudí pre Bohom, bez ohľadu na to, kto čím je, opisovať ako nejaké materialistické rovnostárstvo. Ale komunistický obzor ďalej nesiaha. No stačí si zobrať Nový zákon, aby sme súdruhom ľahko ukázali, že ich snahy prekrúcať učenie Cirkvi nemajú v evanjeliách najmenšiu oporu. Evidentne sa tak začítali do Lenina, že na bibliu im už čas nezvýšil. Nielenže rovnosť v materiálnom zmysle sa nikde nespomína, nanajvýš to, že práve materiálne hodnoty sú tie menejcenné (podobenstvo o bohatom mladíkovi). Naopak, nájdeme tam viacero príkladov vyloženej nerovnosti či už nerovnakej hodinovej mzdy (robotníci vo vinici), alebo odmeňovanie podľa zásluh (podobenstvo o desiatich pannách) či uznania podnikavosti (päť talentov). Nehovoriac už o Ježišovej odpovedi na otázku, prečo hovorí v podobenstvách, ktoré všetkým rovnostárom musia pripadať ako maximálne rúhanie, aj keď tu ide „iba“ o poznanie tajomstva: „Lebo kto má, tomu sa pridá a bude oplývať, ale kto nemá vezme sa mu i to, čo má.“

No, panvica sa nám nejako zaplnila, takže ďalšie trhance si necháme na neskorší chod...

Ján Litecký Šveda

Predseda PV ZPKO

Otvorený list ministerke spravodlivosti SR Lucii Žitňanskej

Popierate demokratické hodnoty

Politickí väzni a ľudia prenasledovaní komunizmom, ktorých morálny postoj prispel zásadným spôsobom k odstráneniu totalitného režimu, vyjadrujú hlboké znepokojenie nad krokmi Vášho ministerstva, ako bolo presadenie zákona proti extrémizmu a jeho uvádzanie do praxe pomocou NAKA a špeciálnych súdov.

Formu otvoreného listu volíme z toho dôvodu, že na náš list zo dňa 12. 9. 2016 o zriadení múzea pre zločiny komunizmu ste nám dodnes neodpovedali.

Zákon o extrémizme nám najvypuklejším spôsobom ukazuje, že nielen starí komunisti sa masovo vracajú na všetky možné posty, ale už aj ich spôsoby. Je predsa nemysliteľné, aby sa v demokratickej spoločnosti trestne stíhali osoby pre také vážne, neurčité a filozofické pojmy ako je smerovanie, názor, nenávisť, sympatie,

fóbie, neznášanlivosť a podobne. Veď je to právny suterén. Rovnako ako prezumpcia viny. Vo vyspelej a hlavne slobodnej spoločnosti sú **trestné navádzanie, pokusy alebo dokonané trestné činy či už násilné, majetkové alebo mravné**. Prenasledovať a dokonca trestne stíhať niekoho za názor je obrovský zásah do právnych istôt a slobôd, ktoré chránia medzinárodné dohovory, najmä o ľudských právach. Je to popretie základných demokratických hodnôt a princípov.

Najväčší výdobytok novembra 1989 bola práve sloboda slova. „Slobodu“ slova sme tu mali aj za komunistov, samozrejme v hraniciach úzko vymedzených stranou. No teraz nám politici opäť chcú vymedzovať hranice toho, čo je správne, vrátane „správnej“ interpretácie našich dejín, ktorú majú v rukách starí komunisti.

A prenasledovanie sa rozbieha opäť na základe ľavičiarских konštruktov, tentoraz je to rasizmus, homofóbia, gender, revizionizmus, dokonca vo veľkom sa opiera o primitívnu stalinskú inštrumentáciu pojmu fašizmus.

Vážená pani ministerka, v krvavých päťdesiatych rokoch, do ktorých sa takto „právne“ vraciame a s čím my, politickí väzni, máme svoje skúsenosti, bolo bežné, že mlyny teroru veľmi často zomleli práve tých, ktorí ich pomáhali roztáčať. Preto prijímať treba také zákony, aby nikto v budúcnosti nemohol prekvalifikovať aj Vaše činy a označiť ich ako spoluúčasť na protiústavnom potláčaní základných slobôd a demokratických princípov daných ústavou Slovenskej Republiky. S pozdravom

Ing. Ján Litecký Šveda
predseda PV ZPKO

Návrat angažovaného umenia

Politickí väzni komunizmu si ešte pamätajú, aké angažované umelecké diela vznikali za socializmu. Majster Andrej Rudavský nejednu svoju sochu našiel surovo rozbitú. Rád totiž modeloval kapličky. Keď sme pred štyrťstoročím s nadšením vítali slobodu, zrejme nám ani v sne nenapadlo, že Slovenské národné divadlo pripraví inscenáciu o tragédii rómskej rodiny v Česku, s ktorou už začalo výchovne pôsobiť na školách. Scéna je popísaná heslami pripomínajúcimi obdobie prvej Slovenskej republiky a nechýba na nej ani svastika prekrytá sochou Panny Márie. Už napohľad odpudzujúce „umenie“ nehovoriac o podprahovom vnucovaní odporu voči prvej slovenskej štátnosti a jej tvorcom. Vskutku uvedomelé umelecké dielo. O nič menej vydané je aj plagát pozývajúci do kina na Únos. Už samotný názov pripomína zavraždenie Michala Kováča ml. do cudziny. Toho Kováča, ktorému otec udelil milosť za podvod v sume 2,3 milióna dolárov, toho Kováča, ktorého

Dzurindova vláda odmenila prijatím do diplomacie, toho Kováča, ktorý aj v cudzine pokračoval v podvodníckych praktikách. Podvod ako hrdinstvo nie je jediné poslanstvo filmu. Na plagáte je dvojkríž s akýmsi ukrižovaným a trojvršie vyrastajúce zo smetiska. Opäť tá

SLOVO SVEDECTVA

istá metafora, ako v Natálke. Tam bola zneuctená patrónka Slovenska, na plagáte filmu Únos štátny symbol a kresťanský kríž. Film bol realizovaný s podporou RTVS, teda aj pomocou koncesionárskych poplatkov občanov SR.

RTVS sa z verejnoprávneho média už celkom bez zábran stala šíriteľkou propagandistických materiálov. Téma Mečiarove amnestie sa dostala do relácie Reportéri v takom jednostrannom spracovaní, až z nej účelovosť trčala ako sedliakovi slama z topánok. Hoci sa v relácii konštatovalo, že Ústavný súd SR rozhodol o amnestiách, že sú nezrušiteľné, ústavný právnik Ján Drgoňec trval na tom, že zrušiteľné sú. O čo teda ide? O kriminalizáciu architekta

druhej slovenskej štátnosti? Alebo o rozvrat právneho štátu? Či o oboje?

Havranova diskusná relácia o alternatívnych médiách mala divákov presvedčiť, že patria do skupiny konšpiračných a teda zavrhnutiahodných. Od onálepkovania konšpiračné, nie je ďaleko k označeniu extrémistické a na prejavy extrémizmu vymyslela ministerka Žitňanská zákon. Ak však odstránime alternatívne médiá, súčasne odstránime pluralitu médií. O čo sa to teda usiluje verejnoprávna inštitúcia? A o čo rezorty spravodlivosti a kultúry? O návrat do päťdesiatych rokov?

Sloboda slova je jedným z troch pilierov demokracie. Matica slovenská si dovolila pripraviť krátke video s úvahou o 14. marci. To, čo nasledovalo, je ukážkou neschopnosti štátnotvorného národa byť suverénom na vlastnom území. Aj preto môžu vznikať hry a filmy urážajúce náboženské a národné čítanie Slovákov.

Eva Zelenayová
šéfredaktorka

Rokovala Výkonná rada PV ZPKO

V júni bude 13. snem organizácie

V priestoroch ústredia našej organizácie v Bratislave sa 28. februára uskutočnilo rokovanie Výkonnej rady PV ZPKO. Za účasti predsedu PV ZPKO Jána Liteckého Šveda, čestného predsedu Arpáda Tarnóczyho, podpredsedu Rafaela Rafaja a takmer všetkých predsedov regionálnych organizácií schôdzu otvoril a prítomných privítal Ján Litecký Šveda. Ospravedlnil neprítomnosť predsedníčky RO PV ZPKO v Banskej Bystrici Heleny Halkovej z dôvodu nemocničnej liečby a predsedu RP PV ZPKO v Bratislave - okolí Antona Malackého pre pohreb v rodine.

Predseda organizácie informoval prítomných, že tohtoročný 13. snem PV ZPKO sa uskutoční 7. júna 2017 v Bratislave, na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny na Špitálskej ulici č. 7. Pozvánku dostane 70 delegátov podľa kľúča: jeden delegát na desať členov pobočky. Delegátov a kandidátov do funkcií zvolia členovia PV ZPKO na výročných členských schôdzach podľa čl. 13 stanov organizácie. Zoznam navrhnutých kandidátov do funkcií a delegátov snemu aj s adresami je nevyhnutné doručiť do bratislavského ústredia PV ZPKO najneskôr do 30. apríla 2017. Ján Litecký Šveda oznámil, že nie je v pláne meniť stanovy organizácie.

Komu štátne vyznamenanie?

Informoval tiež o stave podania žiadosti o poskytnutie dotácie z Ministerstva vnútra SR na činnosť PV ZPKO. Žiadosť bola podaná v riadnom termíne a očakáva sa príspevok v rovnakej sume ako vlani.

Predsedníctvo PV ZPKO pripravilo návrh na štátne vyznamenanie niektorých členov PV ZPKO. Vláde SR predloží v apríli mená, ktoré schválili členovia výkonnej rady: Michal Melek, in memoriam, Štefan Novák, Jozef Panáč, Anna Fodorová, Martin Hagara a Arpád Tarnóczy.

V diskusii odznali rozličné návrhy na ocenenie zásluh členov PV ZPKO za presadzovanie národných a kresťanských hodnôt. Zaznel návrh, že by sa mohli udeľovať každoročne,

Vedenie PV ZPKO.

Foto: Eva Zelenayová

na snemoch PV ZPKO a pri príležitosti Dňa boja za slobodu a demokraciu 17. novembra. Ján Litecký Šveda požiadal predsedov regionálnych organizácií, aby ešte do snemu zaslali návrhy na vyznamenaných. V tejto súvislosti duchovný organizácie Ján Košiar navrhol, aby organizácia požiadala MV SR o mimoriadny príspevok na odznaky, medaily, prípadne iné predmety symbolizujúce organizáciu PV ZPKO.

Účastníci výkonnej rady sa zhodli na tom, že pri príležitosti výročia Barbarskej noci sa 19. apríla 2017 uskutoční v Banskej Bystrici spomienková slávnosť. Prehovorí na nej predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda, prípadne banskobystrický biskup, ak o to prejaví záujem.

Výkonná rada odporúča svojim členom aspoň raz do roka napísať kritický príspevok do médií alebo štátnym funkcionárom.

Vyznamenaný za rozbíjačstvo?

Predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda analyzoval našu situáciu a akceptovanie politických väzňov v spoločnosti a upozornil napr. na skutočnosť, koľko cien bolo udelených Antonovi Srdolcovi. Pozastavil sa nad faktom, že ich začal dostávať od roku 1999, kedy rozbil našu organizáciu. Upozornil tiež na veľmi podobnú neradosťnú situáciu politických väzňov bývalej NDR, ako ju opisujú vo svojom časopise Stacheldraht, ktorý je obsahom aj kvalitou veľmi podobný nášmu Svedectvu.

V diskusii upozornila predsedníčka RO PV ZPKO v Trnave Beáta Ďureková na prípravu premiestnenia pamätníka politickým väzňom v Trnave. Ak nové miesto nebude dôstojné pre pamätník, rozbihnú protestné akcie a budú žiadať iné miesto.

Spomínali sa ďalšie plánované väčšie akcie v roku 2017. V Žiline sa už zasa pripravujú na podujatie pri príležitosti 20. výročia odhalenia protikomunistického pamätníka. Uskutoční sa v októbri 2018.

Prítomní vyjadrili podporu Matice slovenskej a zároveň pohoršenie nad tým, že bola nútená stiahnuť krátke video Bez 14. marca.

(jk,ez)

Regionálni funkcionári v Bratislave. Foto Eva Zelenayová

Výzva pre miestne zastupiteľstvá

V tomto roku uplynie 100 rokov od najväčšej pohromy, ktorá kedy postihla Rusko a následne veľkú časť sveta – tzv. Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie. V krátkej výzve sa ani náznakom nedá vypovedať, aký úpadok, nešťastia a tragédie komunistický režim spôsobil. Za všetku hrôzu uvedieme iba jedno číslo – 100 miliónov. Taký je totiž kvalifikovaný odhad historikov o komunistami zavraždených obetiach na celom svete v 20. storočí.

Toto výročie by malo byť podnetom pre všetky zastupiteľstvá na Slovensku, aby už konečne odstránili všetky

pomenovania ulíc a námestí po reáliách či po funkcionároch zločineckého komunistického režimu. Tí nás tu vraždili, zatvárali a nakoniec spravili z celého národa žobrákov Európy. Takéto pomenovania ešte dodnes strašia v mnohých našich mestách a obciach. Ako príklad uvedieme pomenovanie veľkej časti nábrežia Dunaja v Bratislave po agentovi NKVD Ludvíkovi Svobodovi, čo je dodnes hanbou hlavného mesta SR, nehovoriac o ďalších názvoch.

Predsedníctvo PV ZPKO

● Ako vidno na snímke, vo vedení regionálnych organizácií prevládajú ženy. ● So záujmom sledoval rokovanie výkonnej rady čestný predseda PV ZPKO Arpád Tarnóczy. ● Po dlhšej odmlke zo zdravotných dôvodov sa v centrále PV ZPKO ukázal člen redakčnej rady Juraj Vrábek.

Foto Eva Zelenayová

Vďaka za jabĺčka

Balíkom jabĺčok potešil svojich priateľov počas rokovania výkonnej rady pán Ludo Matejov. Naši čitatelia poznajú jeho príbeh z obdobia prvej Slovenskej republiky. Ako vojak armády sa zúčastnil vojenských operácií, ktoré v článku veľmi podrobne opísal. V súčasnosti 97-ročný pán Matejov žije v Bánovciach nad Bebravou a okrem jabĺčok prispel aj na našu činnosť sumou 20 eur. Za všetko mu vedenie organizácie i redakcia Svedectva srdečne ďakuje a želá Božie požehnanie. (red)

AKTIVITY PREDSEDNÍCTVA PV ZPKO

■ Predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda zaslal ďalší list ministrovi školstva SR Petrovi Plavčanovi, v ktorom ho žiada o osobné stretnutie. Predmetom rokovania by mali byť hlavne otázky vyučovania histórie a možnosť podieľať sa na koncepcii učebníc dejepisu pre slovenské školy aj z pohľadu vážnov totalitného komunistického režimu.

■ Otvorený list ministerke spravodlivosti Lucii Žitňanskej uverejňujeme v tomto čísle Svedectva. Žitňanská nám dodnes neodpovedala na list z 12. septembra, v ktorom požadujeme zriadiť dôstojné múzeum pre zločiny komunistickej totality pre školskú mládež.

Agenti sledili aj v krčmách

Nedávno ma oslovil známy s tým, aby som napísal článok o mojom zosnulom otcovi, ktorý bol v minulom režime sudcom na krajskom súde v Košiciach. Hoci môj otec sa zaoberal iba násilnou a ekonomickou kriminalitou, chcem uviesť zopár zaujímavých faktov.

Ako je známe, politické procesy počas socializmu boli vykonštruované, a o ich výsledku bolo už vopred rozhodnuté. Politické procesy sa zväčša diali v krajských mestách. V ostatných mestách sa účelovo prekvalifikovali na iný trestný čin, na základe ktorého bol potom dotýčny odsúdený. V praxi to znamenalo, že si na obžalovaného našli iný paragraf, aby ho mohli odsúdiť podľa právnej normy, ktorá nebola v rozpore s medzinárodným právom.

Uvediem konkrétny príbeh z Košíc. Istý praktizujúci kresťan, ktorý bol riaditeľom veľkého podniku, nesúhlasil s tým, aby sa z fondu patriacemu zamestnancom prerozdeleni značne vysoké

prémie pre straníckych funkcionárov. Za tento jeho postoj ho zbavili funkcie a preradili na miesto stredoškolského učiteľa. Keď sa jeho bývalí kolegovia dozvedeli, že sa zúčastnil na verejnej procesii, zariadili jeho odsúdenie na pol roka. Tento príbeh som sa dozvedel až po páde totality od jeho syna.

V povojnovom Česko-Slovensku sa komunisti prezentovali ako protifašistickí odbojáři, ktorí zohrali významnú úlohu pri porážke nacizmu. Naši komunisti mali na svedomí veľa ľudských životov. No sovietski a čínski komunisti vešali ľudí aj za drobné delikty, len aby sa zmocnili ich majetku.

Žiaľ, aj dnes sa ešte nájdu ľudia obhajujúci bývalý režim. Myslím si, že komunizmus ako taký nemá právo jestvovať vo svete. Sociálna politika sa totiž dá robiť aj inak, než to robili komunisti. Hlavným omylom marxistickej ideológie bolo popieranie existencie Boha a tým aj úplné zavrhnutie náboženstva ako

takého. Dôsledkom tohto tragického omylu bola náboženská perzekúcia a s ňou spojené prenasledovanie veriacych ľudí.

Aby ŠtB vykazala činnosť v boji proti nepriateľom režimu, mala svojich ľudí aj v krčmách. Tam nasadení agenti sledovali či niekto neprejavuje protištátnu zmyšľanosť. Ak sa taký človek našiel a mal tu smolu, že nemal v rodine komunistu, v lepšom prípade ho čakalo preradenie na horšie pracovné miesto či zákaz vycestovať do zahraničia a jeho deti mali problém dostať sa na vysokú školu. O zverstvách totalitného režimu som sa dozvedel tesne pred jeho pádom. Musím sa priznať, že som bol vtedy mladý chlapec a pracoval som v ostravskej bani. Chcel som si podať prihlášku do strany, aby som dostal byt. Okolnosti sa však napokon vyvinuli tak, že som z Ostravy odišiel skôr ako mi prišla odpoveď.

Róbert Tatarčík

Angažovaní umelci medzi politikmi

Expremiér Mikuláš Dzurinda začínal svoju politickú dráhu v KDH. Kádeháci ako je známe, ustavične kritizovali vládnu koalíciu v rokoch 1994-1998, lebo vraj pozostávala z komunistov. Ibaže práve vtedajšia garnitúra prijala zákon o protiprávnosti a nemorálnosti komunistického systému (1996). Dzurinda neskôr realizoval politický projekt SDK, ktorým zabojoval o moc. V roku 1998 síce voľby jeho strana, v ktorej začínal ako hovor-

ca, nevyhrala, ale dokázal okolo seba sústrediť dost jastrabov túžiacich po koristi. Že išlo o flexibilných politikov, bez akýchkoľvek škrupúl a morálky, svedčí napríklad tvorba mladého študenta priemyslovky zo Spišskej Novej Vsi. A opäť táto garnitúra projektmi ako Natália alebo Únos ukazuje, že im nič nie je sväté. A už vôbec nie kresťanské hodnoty. Pripomeňme si angažovanú tvorbu Mikuláša Dzurindu z čias reálneho socializmu.

Mikuláš Dzurinda, III.EA:

Pomník vďaky

*Hoci som mladý, pochabý,
hoc' dokázať chcem viac a viac,
už neraz som sa zamyslel,
dozadu hlavu obrátiac.
A čo som videl?
Život bohatý, plynúci v šťastnej krajine,
veselé detstvo chlapčenské,
v slobodnej, šťastnej rodine.
Čím rokov viac, čím starší som,
tým viac sa zamýšľam:
Ako to, že domov môj,
teplučký stále mám?!*
*Za to, že neviem, čo zrada, klam,
že život to je pre mňa dar,
nie utrpenie, klamstvo, mar,
vďaka ti, slávny Február!
Vďaka ti, robotník i roľník,
vďaka ti, otec, mať,*

*že môžem rojiť, stále sniť,
slobodnej zeme plody brať.
Premnoho vďaky v srdci mám,
že môžem šťastne dnešok žiť,
snežienok ráno natrhať,
potom zas večer s milou byť.
Nuž počuj, otec, drahá mať,
počúvaj, šťastná moja vlasť,
keď toľkú radosť v duši mám,
čo všetkým sľúbim darovať.
Nechcem byť dlžník večitý,
chcem poľia, lúky orávať
a zrna šťastia, slobody
do všetkých hriadok zasievať.*

(Z almanachu **Mladosť**
stredoškôľakov, III. ročník, 1973,
Stredná priemyselná škola
Spišská Nová Ves)

Mikuláš Dzurinda, III.EA

Spomienka na slávne dni

*„A vločky padajú. Prikrývajú rozkopané ryhy,
zašpinené cesty, holé konáre stromov. Krásne
februárové večery! Zohrievaní teplom rodinné-
ho krbu si len hmlisto, s námahou dokážeme
predstaviť, že by veľké, pokojne padajúce chu-
chvalce snehu mohli zvestovať aj neprijemné
chvilky. A veru, nie je tomu tak dávno, čo pra-
cujúci človek, milujúci svoju vlasť, musel bdiť,
aby sa naša domovina neodklonila od správne-
ho smeru. Bola to tvrdá, ale slávna skúška.
Skúška vo februári roku 1948. V mesiaci, v kto-
rom robotník vedno s roľníkom nemohli
zažmúriť bezstarostne oči, pretože osud bud-
úcnosti závisel od ich pevného, rozhodného
postoja.“*

(Z almanachu
Mladosť stredoškôľakov,
III. ročník, 1973, Stredná priemyselná škola
Spišská Nová Ves)

Gratulácia čínorodému autorovi

Iniciátor stoviek listov štátnym orgánom, jeho predstaviteľom, médiám i výziev za kresťanské hodnoty v slovenskom národnom živote **Ing. Július Homola** sa 15. marca dožíva 87 rokov. Bol jedným zo zakladateľov našej organizácie 19. mája 1990. Dlhé roky zastával funkciu podpredsedu organizácie politických väzňov v Žiari nad Hronom. Vydal knihu básní „Slovensko vo víchrici“. Pomáhal nám pri odhaľovaní piatich pamätných tabúl v Žiari nad Hronom. Je tiež autorom textov na pamätných tabuliach. V súčasnosti napísal knihu so zameraním na históriu Slovenska od druhej svetovej vojny dodnes. Hľadá vydavateľstvo a sponzora na jej vydanie.

Veľmi si vážime jeho skromnosť a pracovitosť.

Prajeme mu do ďalších rokov veľa zdravia, šťastia, a spo-

Július Homola v spoločnosti Jána Košiara (zľava) a Jána Liteckého Švedu (sprava).

Foto Eva Zelenayová

kojnosti, aby nám i naďalej pomáhal dobrými nápadiami a myšlienkami.

**Politickí väzni pobočky
v Žiari nad Hronom**

Spomienka na všetkých svätých

Pamätám si na deň sviatku všetkých svätých v roku 1951. Vtedy ako osemročné dievčatko som bola spolu s rodičmi na bratislavskom cintoríne. S oteckom a celou rodinou sme do štrku vtlačali sviečky. Drobný štrk bol rozsypaný pri múre, na pravej strane, hneď pri vstupe do cintorína. Otecko si z domu zobral nožík a robil ním otvory do zeme, aby tam mohol umiestniť sviečky. Nielen my sme tam dávali sviečky, ale aj ďalší ľudia, ktorí prišli na cintorín.

Po čase som sa dozvedela, že na tom mieste bol pochovaný dr. Jozef Tiso. Nechceli, aby mal na hrobe sviečky a preto naň vysypali štrk. Ale práve tento štrk naznačoval, že je tam

pochovaná vzácna osobnosť. Tí, čo to nariadili, si neuvedomili, že ľudia to pochopia a uctia si tohto človeka aj keď je na jeho hrobe štrk? Že si uctia človeka, na ktorého môžeme byť hrdí? Lebo kto by v tej dobe to urobil tak, ako on? Keby nie dr. Jozefa Tisu, neviem, či by bolo dnes Slovensko na mape. Lebo sever by zobrali Poliaci, západ Nemci a juh Maďari. A čo by zostalo zo Slovenska? Nič!

Naša mládež nevie nič o histórii Slovenska, lebo nemá o nej pravdivé učebnice. Viackrát som písomne oslovila ministrov školstva aj nedávno aktuálneho pána Plavčana. Že školy potrebujú nové učebnice dejepisu. Žiaci majú iba raz týždenne dejepis, čo je

Sprava Margita Zimanová na bratislavskom cintoríne.

Foto Eva Zelenayová

málo. Študentky z gymnázia mi nevedeli povedať, kto bol Gustáv Husák. Neučia sa o Slovensku. Ako bude vyzeráť naša mládež s vedomosťami z histórie? To takto chce naša vláda? Aby žiaci nič nevedeli o Slovensku? Kto je za tým, aby naša mládež nepoznala dejiny svojho štátu? Veď história je matkou múdrosti.

Margita Zimanová, rod. Valentová

Nebojme sa rádia

Slovenský rozhlas vysielala ráno od šiestej do deviatej kontaktnú reláciu na vyhlásenú tému. Ak ma zaujme, napíšem si text a uvediem aj dátum, kedy som to do Slovenského rozhlasu na telefónne číslo 20-325 05 050 hovorila. Takto reagujem už od roku 2014 a za ten čas som pripravila 74 článkov, ktoré sa týkali aj politických väzňov komunizmu. Stalo sa, že ma prerušili, ale znovu som zavolať a text som prečítala do odkazovača.

Tohto roku, 2. februára, som napríklad povedala toto: Už 27 rokov písomne žiadam ministrov školstva, aby boli vydané nové učebnice dejepisu pre školy. Nič sa zatiaľ neudialo. Žiaci sa učia iba raz týždenne dejepis a to ešte nie o našej krajine – štáte.

Oslovila som študentky gymnázia, kto bol Gustáv Husák? Vôbec nevedeli odpovedať, iba, že oni sa o Slovensku neučia. Žiaci majú zmätok po nežnej revolúcii, lebo vôbec nevedia, ako to bolo od druhej svetovej vojny. Som veľmi rozhorčená, keď hovoria o Slovensku, že tu boli fašisti. To vôbec nie je pravda. Fašisti boli iba v Taliansku. Ani naši niektorí politici nevedia, čo sa dialo v päťdesiatych rokoch. Bezdôvodne bolo zatvorených 71 tisíc ľudí, päťdesiat popravených. Nekradli, nezabíjali, ale chceli žiť v slobodnom štáte. Naši historici nepíšu pravdu v kronikách. Zamlčujú ju. Kto sa za tým skrýva? Aby naša mládež nepoznala našu, ale pravdivú históriu? Veď história je matkou múdrosti. Stane sa niekedy náprava?

Gita (Zimanová)

Vysvätený počas koncentráku

Šiestnásteho apríla 2010 uplynulo 60 rokov, čo sa udiala nepochopiteľná udalosť – kňazská vysviacka z tzv. sústreďovacieho kláštora. Mala túto predohru: Vo veľkonočnom týždni roku 1950 boli rehoľníci v Česko-Slovensku násilne sústredení do jedného kláštora. My, františkáni, do kláštora sa-leziánov vo Svätom Beňadiku. Dňa 14. apríla 1950 došli dvaja najvyšší predstavitelia tzv. Cirkevného úradu v Bratislave vysvetliť nám, že sme boli sústredení, aby nás vrátili „k pôvodnému poslaniu“. Po ich prednáške niektorí naši spolubratia nadhodili, že 16. apríla mám mať v Nitre kňazskú vysviacku. Žiadali ich o dovoľenie, aby som mohol za tým účelom odcestovať. A stalo sa niečo neočakávané: súhlasili.

V nedeľu 16. apríla som teda cestoval v doprovoде dvoch tajných a s jedným spolubratom a to autom bezpečnosti. V Nitre ma vysadili pri seminári. Zo seminára som išiel s nitrianskymi bohoslovcami na našu vysviacku do katedrály. Po príchode do chrámu som medzi prítomnými spozoroval brata, strýka a tetu. Pre mňa, väzňa, to bola veľká útecha.

Krásne obrady kňazskej vysviacky prešli normálne. Potom nasledoval obed pre novokňazov u pána biskupa Nécseyiho. Bol to veľký kontrast s biednymi pomermi v našom koncentráku. Po obede som informoval pána biskupa o pomeroch vo Sv. Beňadiku. Opýtal som sa ho na názor o našom veľkom probléme vo Sv. Beňadiku, o ponuke zo strany štátnej správy, aby naši pátri nastúpili na uprázdnené fary. Biskup odporúčal ponuku prijať. Svoju otázku som doplnil, či je to jeho názor alebo aj názor ostatných biskupov. Odpovedal, že aj ostatní biskupi sú za to.

Po rozlúčke s pánom biskupom ma tajní zastavili už na vrátnici biskupskej rezidencie. Asi sa obávali toho, že cestou do seminára by som mohol ujst'. Dovolili mi však v seminári prevziať lieky pre našich spolubratov. V seminári ma čakalo milé prekvapenie. Čakali tam naši žilinskí veriaci na novokňazské požehnanie.

Po návrate „domov“ do Sv. Beňadiku mi cirkevný zmocnenec gratuloval ku kňazskej vysviacke. Na počesť toho dal pripraviť praženicu. To bolo najslávnostnejšie jedlo v našich tamajších pomeroch.

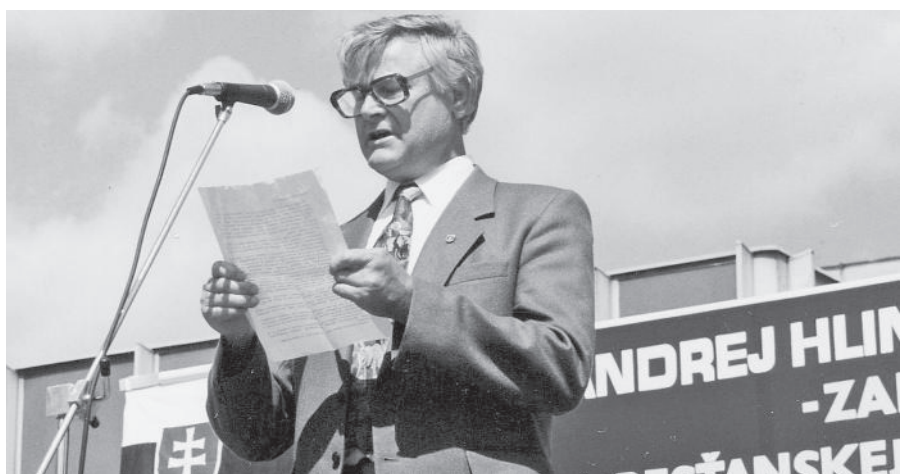
Ďalšiu nedeľu mi zmocnenec dovolil odcestovať do Prešova-Lubotíc na primície, avšak s podmienkou, že sa denne budem hlásiť na ZNB. Prešovskí príslušníci to však nežiadali.

Primície prešli bez ťažkostí. Dostal som zo Sv. Beňadika dovoľenie zostať doma ešte desať dní. Keď som sa vrátil, zmocnenec robil u našich bohoslovcov nábor na práce na stavbe Priebrady mládeže v Púchove. Bola to jediná cesta k trochu slobody. Tam sa ukázal význam toho nepochopiteľného „áno“ cirkevných zmocnencov k mojej vysviacke. Mohol som totiž tajne denne slúžiť sv. omšu pre bohoslovcov lazaristov a kapucínov. Ešte vzácnejšia bola moja vysviacka neskôr v PTP pre asi stovku bohoslovcov. Mohol som im denne štyridsať mesiacov podávať sv. prijímanie. Zvláštnou ochranou Božou ma neobjavili i keď po tom sledili. Aj v mojom prípade sa ukázalo, že Pán Boh dopustí omyly u svojich nepriateľov, aby dosiahol svoje ciele.

P. Amand Macko, OFM

Jubileum Antona Malackého

Životného jubilea 85 rokov sa 3. marca dožíva jeden zo zakladajúcich členov organizácie politických väzňov na Slovensku a dlhoročný podpredseda organizácie **Anton Malacký**. Keď ho 23. augusta 1951 zatkli, mal 19 rokov. Bol obvinený z velezrady a ako mladistvý odsúdený na osem rokov ťažkého žalára. Prešiel väznicami v Leopoldove, Ilave, na Pankráci, v Ruzyni i Jáchymove. Na slobodu ho prepustili o päť rokov a jeden deň po jeho zadržaní na individuálne rozhodnutie prezidenta Antonína Zápotockého. V novembri 1964 sa prípadom A. Malackého a jeho spoločníkov zaoberal na verejnom zasadnutí Najvyšší súd ČSSR v Prahe, na základe sťažnosti pre porušenie zákona. Senát konštatoval, že bol porušený zákon v neprospech obvinených

Anton Malacký v deväťdesiatych rokoch.

Foto archív

a rozsudok z roku 1952 v celom rozsahu zrušil.

V roku 2007 mu prezident republiky udelil štátne vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra II. triedy za významné

zásluhy o demokraciu a ľudské práva. Členská základňa blahoželá a ďakuje za jeho doterajšiu prácu v prospech politických väzňov.

(red)

Ako sa vyrovnávame s osobnosťami

Slovensko v tomto roku dosiahlo, aby sa 200. výročie narodenia Jozefa Miloslava Hurbana (1817-1888) a 350. výročie narodenia Jána Kupeckého (1667-1740) dostalo medzi hlavné výročné svetové jubileá UNESCO 2017 za SR. U Hurbana s odôvodnením, že bol významným organizátorom slovenského národného hnutia a kultúrneho života v 19. storočí. Položil základy modernej civilizácie na území Slovenska podporovaním záujmov ľudí o vlastnú kultúru, jazyk a hľadanie miesta prinajmenej v rámci slovanských kultúr. Konceptne širšie, primerane nášho dôstojného miesta medzi stredoeurópskymi i všetkými, už vtedy sa formujúcimi európskymi národmi a štátmi. Hoci to bolo len veľmi vzdialenou víziou, prinajmenej generácie štúrovcov, ktorej program i skutky výrazne formuloval a napíňal v kľúčovom 19. storočí. Slováci sa mohli realizovať v úplnosti, dôsledne i slobodne až vznikom druhej demokratickej slovenskej štátnosti v roku 1993. Hoci ani naše predchádzajúce vývojové stupne nie sú vôbec zanedbateľné.

Kupecký udával tón

V prípade pezinského rodáka Kupeckého akceptovali jeho medzinárodný význam ako predstaviteľa barokovej maľby, ktorý na prelome sedemnásteho a osemnásteho storočia udával tón portrétnej tvorby prinajmenšom v strednej Európe. Kariéru začínal v Ríme, kde sa učil od talianskych majstrov Rafaela, Tiziana, Michelangela, ale i od Rembrandta, čo vynikajúco zužitkoval. Najmä počas svojho pôsobenia vo Viedni ale i v Norimberku, kde zomrel. Okrem psychologicky hlbokých portrétov významných a neraz i osobností kráľovských a vznešených dvorov, zobrazoval aj netradičné životy obyčajných ľudí vrátane žobrákov. A to už bol značný odklon od oficiálnych barokových tém tlmočených neraz až v obradnej pompéznosti. Pezinok už dlhšie ponúka poznávaciu trasu po stopách Jána Kupeckého, kde na štrnástich miestach sa možno oboznámiť s jeho životom a dielom, odkazujúc neraz na Zúbkov životopisný román Farebný sen. A to nielen v jeho rodnom dome, kde má pamätnú tabuľu, ale žiaľ, nie múzeum hodné jeho významu. Tobôž so zbierkou diel, ktorých je na Slovensku pramálo. S miernou iróniou môžeme poznamenať, že návšteva orientačne môže dopomôcť aj nemeckým hosťom. Pred mnohými rokmi, vo významnej galérii v Lipsku, som písomne upozorňoval a žiadal nápravu, aby pod skvelými portrétmi Kupeckého opravili, že jeho rodný Bösing je Pezinok a neleží beim Prag, ale pri Bratislave, hlavnom meste SR. Dúfam, že sa tak v tichosti stalo, hoci na moju žiadosť neodpovedali...

Stratený Kodály a Bartók?

Pri oboch osobnostiach našu voľbu pre UNESCO podporili aj českí a poľskí susedia, nepochybne aj v rámci reciprocity. Slovensko napríklad podporilo maďarskú voľbu skladateľa Zoltána Kodályho, ktorý sa nielenže narodil v Galante, ale aj študoval v Trnave a priatelil sa s Mikulášom Schnei-

derom-Trnavským. Navyše pre svoje skladby často siahol k slovenským hudobným motívom. (Nepomerne viac ich má ešte slávnejší skladateľ Béla Bartók, ktorého rodokmeň viacerí naši historici a publicisti situujú do slovenského Turca, hoci sa narodil v Rumunsku. Ale ani po línii otca nie je jeho pôvod maďarský a nemecký, o čom sa prednedávnom uskutočnila nepriama polemika. Stalo sa tak pri prvom komplexnejšom návrate tohto geniálneho skladateľa aj so slovenskými motívami v jeho tvorbe do mesta jeho mladosti a štúdií Bratislavy. Bolo to na Bartókových dňoch v rámci hudobných Konvergencií. Vo Viedni už pred mnohými rokmi uviedli jeho koncert na upravené a prepracované čisto slovenské motívy. Nám sa to opätovne podarilo iba čiastočne. Matici slovenskej venoval až šesťtisíc zaznamenaných ľudových piesní z čoho sme v troch zbierkach vydali iba polovicu. Podobne zostáva akademický dlh k jeho nedoriešenému etnickému pôvodu a celkovému kultúrnemu dedičstvu. Podobne pri Franzovi Lisztovi veľmi aktívne publikačne zápasí hudobný historik Miroslav Demko, poukazujúci na slovenské korene ďalšieho geniálneho tzv. „maďarského“ skladateľa. A že to nie sú okrajové a bezvýznamné spory dokazujú aj zápasy o nominácie nielen v UNESCO, ale aj časté polemiky, ktorý národ, štát, kultúra je tým „pravým“ dedičom veľkej osobnosti.)

Neobjavený sv. Kliment

Slovenské zastúpenie v UNESCO veľkoryso podporilo v roku 2017 na svetové jubileum aj poľskú nomináciu tvorcu esperanta Ludwika Zamenhova ako aj chorvátskeho lingvistu a vynálezcu Fausta Vrančića. V roku 2016 iniciatívne české 700. výročie narodenia Karla IV., ale už nie 1100. výročie smrti sv. Klimenta (830-916), jedného z významných svätcov sedempočetníkov nominovaného zároveň Bulharmi a Macedóncami, s podporou Rusov a Poliakov. Pritom my by sme mali mať k nemu bližšie, lebo patril k najbližším spolupracovníkom sv. Cyrila a Metoda. Podieľal sa na vzniku dnešnej cyriliky a po odchode z nášho územia zanechal veľa písomných pamiatok. Zomrel v Ochride a tam je pochovaný v kostole Sv. Panteleimona, ktorý sa stáva novým pútnickým cieľom aj Slovákov. Pretože podľa analýz textov niektorých historikov, mohol mať rovnako ako sv. Gorazd, pôvod na našom území.

Na pozadí nielen veľkých jubileí, pri ich medzinárodnom doceňovaní i neoceňovaní sa zaiste črtajú mnohé otázky identity, vitality a schopnosti prežívania národov i civilizačných odkazov najtalentovanejších a najvýznamnejších jednotlivcov. Našu nie príliš hlbokú reflexiu by mali prehĺbiť aj odpovede na otázku, prečo sme na listinu UNESCO vlni nedostali Vajanského, Dušana Makovického alebo Juraja Thurzu, prečo sme nedávno primerane nereflektovali úmrtia veľkých osobností astronauta Čerňana i biskupa Zlatňanského či politológa a teológa Michaela Novaka pôvodom zo Spiša. Otázne tiež je, ako sa vyrovnáme s tohtoročným svetovým jubileom Hurbana a Kupeckého, ale aj s jubileami prezidenta Tisu, Radlinského i ďalších v celej zložitosti.

Viliam Jablonický

Svedectvo lásky k Bohu a blíždym

Pokračovanie z 1. strany

Vtedy sme sa tiež prihlásili na výpomoc našim sestrám vincentkám do nitrianskej nemocnice. Zriadili tam aj jedno extra oddelenie pre ranených vojakov ruskej armády. Tam sme spolu s ruskou barišnou ošetrovali ťažko ranených, bolo ich asi dvadsať. Boli to Ukrajinci a celkom milí, trpiaci ľudia. Keď mi niekto priniesol biblické obrázky, ružence z rozbitého obchodu, rozdávala som im to. Ubolení pacienti si ich schovávali so slovami „pre mámušku, pre bábušku“...

Aké máte dojmy z tej hroznej doby?

Spomínam si tiež, ako sa občas dostavila skupina vojakov na čele s rozkričaným dôstojníkom tzv. informbjuro, od ktorého sme sa dozvedeli hrozné zprávy o koncentračných táboroch, aj o Osvienčime, kde Nemci umiestňovali Židov. Keď videl, že sa tvárim nechápavo, oboril sa na mňa: „Ty to asi neveríš!?“ Oficiálne sme na Slovensku takéto informácie nemali, alebo len málo, skôr sa to tajilo.

Po roku 1945 nastalo veľké prenasledovanie kňazov, rehoľníkov a veriacich kresťanov. Ako sa to dotklo vás?

Žiaľ, po vojne boli poštátnené všetky naše školy a my sme dostávali dekréty ísť vyučovať do rôznych miest okresu. Posledný školský rok 1949 - 1950 som učila v Zbehoch na novozriadenej meštianskej škole. Doprava nefungovala tak ako dnes, musela som ísť pešo 5 - 7 km za každého počasia. Neraz, keď som vyrazila z nášho nitrianskeho kláštora ráno po sv. omši o 7. hodine, vrátila som sa až k večeru. Na konci tohto školského roku sme všetky rehoľné učiteľky dostali prepúšťacie dekréty. Nebolo tajomstvom, že nás o krátky čas násilne vyvezú, ako to urobili pred niekoľkými mesiacmi s mužskými rehoľami. Vedeli sme však, že nás môžu prijať na výpomoc do nemocníc, kde veľké komunity našich sestier ešte slúžili. Predsa len nebolo ľahké okamžite nahradiť také množstvo personálu (v Martine 150 sestier, v Nitre 70, v Ružomberku 50, v Levoči 30, atď). Pred dňom deportácie pár nás stačilo

Sestra Stella so svojimi žiakmi.

Foto archív

ujísť do niektorej z našich nemocníc. Ja som v júli 1950 nastúpila do služby v trenčianskej nemocnici, kde som opatrovala onkologických pacientov a pomáhala som aj v laboratóriu rtg.

Ako dlho ste mohli slúžiť v trenčianskej nemocnici?

Päť rokov. Keď nastal veľký príliv nových zamestnancov, povedali sme si, že ich chceme a budeme s láskou uvádzať do tejto služby, veď išlo o dobro pacientov. Nebolo to pre nás ľahké, niektoré naše sestry takéto situácie nervovo nezvládli, podľahli sľubom, vystúpili z rádu, ba boli prípady, že skončili aj na psychiatrii.

Pamätáte sa na tú noc, keď vás odvážali?

Toho 29. augusta večer ešte bolo nahovárať a sľuby, ale aj poďakovanie za roky služieb. Vyhoveli našej prosbe zakončiť naše pôsobenie v nemocničnej kaplnke slávením sv. omše. Potom sme už nastupovali do pripravených autobusov s kufríkom najpotrebnejších vecí. Ostatok vraj pride za nami, čo sa však nikdy nestalo.

Vedeli ste kam vás vezú?

Nie. Mysleli sme si, že možno na Sibir... Až nad ráno, po prekročení moravských hraníc, utíchli naše unavené hlasy, modlitby a piesne. Na okraji Prahy sa zastavovali električky a my sme počuli posmešné hlasy: „Hele vatikánske stíhačky“...

Kam napokon autobusy dorazili?

Do obce Smečno pri Kladne. Tam sa nachádzal starý vyrabovaný zámok s veľkým parkom a záhradou. Víťali nás súdruhovia z pražskej Charity a uisťovali, že keď sa to všetko dá do poriadku, bude to dom dôchodcov pre Pražákov, ktorých budeme opatrovať. V úctivosti až prehánali: „No jo, Slováci vás vyhnali a my vás radi prijmem!“ Jedna z nás, sestra Adelka sa osmelila a povedala: „Ale prosím vás, veď ten príkaz prišiel do Bratislavy z Prahy.“ A nastala chvíľa ticha.

Koľko sestier vlastne priviezli?

V tejto skupine nás bolo do 60. Choré a staré sestry zostali na Slovensku a umiestnili ich do koncentračného kláštora. O pár dní nás v Smečne už rozdeľovali do skupín a odvážali na rôzne miesta po Čechách a Morave, kde sa otvárali nové ústavy pre dôchodcov i pre telesne a mentálne postihnuté deti (Brno, Svitavy, Žatec, Pačlavy, Bílany, aj ďalšie, celkom asi 20 miest). Postupne privádzali zo Slovenska aj ďalšie sestry. V takých ústavoch sme slúžili až do roku 1990.

Vyvážali aj sestričky z Čiech?

Nie, nevyvážali, dobre sme si rozumeli aj s českými rehoľníkmi. Na Slovensku sme vraj tvorili nebezpečnejšie živly. V Smečne sme mali možnosť konať si aj svoje duchovné povinnosti a zúčastňovať sa na svätej omši. Ale úradný dozor a zápis návštev nechýbali.

Ako dlho ste slúžili v Smečne?

Osemnásteho augusta 1958 ma

polícia odviezla do väzenia v Brne. Obvinená som bola pre tajný kontakt s našim predstaveným pátrom Jánom Hutytrom, lazaristom, ktorý sa po úteku z koncentráku 8 rokov skrýval a tajne nám posielal potrebné úpravy. Vtedy bol policajne vyšetrovaný aj môj mladší brat Mikuláš (1926), lekár, ktorý tajne liečil pátra Hutytzu. Nasilu ho chceli získať na kolaboráciu. Odsúdili ma na dva a pol roka „za podvracanie republiky“ § 78. Sudcu som rozhnevala, keď som na jeho otázku, či ľutujem svoj prečin, odpovedala, že nemám čo ľutovať, lebo som konala len podľa svojho svedomia. Proti rozsudku sa odvolal môj brat, ale v Prahe na Pankráci trest iba potvrdili. Tam som prežila pracovné smeny pri páraní smradľavého peria, v spoločnosti ľudí s množstvom oplzlých rečí a nadávok. Predtým v Brne som tiež bola na cele s prostitútkami a vrahyňami. Raz za tri mesiace som mohla mať návštevy príbuzných, no a cigarety od bratov pomohli krotiť moje spoluväzenkyne...

A ako bolo v pardubickej ženskej väznici?

Tam som bola od januára 1959 a tam som sa stretla s mnohými známymi spolusestrami. Nás, vincentiek, bolo uväznených najviac. Naše sestry

boli aj v Železovciach, Košiciach a inde. V rokoch 1948 – 1955 to bolo obzvlášť ťažké, týkalo sa to takmer všetkých našich sestier predstavených, ktoré dostali vysoké výmery trestov. Po smrti Stalina sa to trochu zmiernilo a v roku 1960 prišla veľká amnestia. Pardubická väznica bola rozdelená na bloky. My, rehoľné sestry, sme bývali v bloku A, ktorý nazývali aj Vatikán. Bolo nás tam na sále aj 30 – 40, najviac vincentiek, nasledovali boromejky, františkanky, urbánky, krížové sestry... Pracovali sme na smeny: šitie, navliekanie koráliek, výroba bižutérie, mohamedánskych „ružencov“ na vývoz. Snažili sme sa o spoločné modlitby, pritom jedna robila stráž. Keď nás dozorca nachytal, boli aj takéto poznámky: „Ať se jeptišky umodlí k smrti, jenom ať neinfikují osadenství...“ Za rôzne „prečiny“ prišla „diera“, čiže 1 - 2 dni o hladu v pivnici. Ťažšie podmienky mali v bloku E (Hrad) politické trestanky

tzv. „hraběnky“. Dodnes si spomínam na niektoré osobnosti. Pani Helena Kordová bola manželkou plukovníka Alexandra Kordu, ktorý zomrel utrýznený počas vyšetrovacej väzby v Prahe – Ružyni. Keď sa jej vrátil dopis s poznámkou „adresát zemřel“, nervovo sa zrútila. Ujala sa jej pani Božena Vacková, univerzitná profesorka, odsúdená za Katolícku akciu. Helena Kordová sa počas väzenia ocitla vo väzenskej nemocnici v Prahe na Pankráci, a bola to ona, ktorej sa úplne zverila už umierajúca Zdenka Schelingová a porozprávala o tom, ako ju mučili pri vyšetrovaní. Po prepustení pani Kordová všetko vyrozprávala

Sestra Stella (vpravo) sa rada venuje deťom.

spisovateľovi Habovštiakovi a tak sa nám o tom zachovalo svedectvo.

Máte veľa vzácných spomienok. Ako to bolo po odpykaní trestu?

Po prepustení z väzenia som dostala povolenie, a to „z milosti“ ísť jedine pracovať do severného českého pohraničia na Bílej Vodě pri Javorníku, kde bol pracovný tábor – Charita už od roku 1950. Asi pre 300 rehoľníčok. Na Slovensko sme sa mohli vrátiť len v prípade vystúpenia z rádu, v civile.

Čo vám pri niesla „Dubčekova“ jar?

V tom čase sme robili v Bílej Vodě na poli a v lesoch. Podmienky sa pomaly zlepšovali a v roku 1966 som si mohla urobiť diaľkové štúdium ošetrovateľstva v Brne.

Na jar 1968 prišlo veľké prekvapenie, dostala som pozvánku od generálnych predstavených nastúpiť do nášho

Materského domu DKL v Paríži za sekretárku česko-slovenskej, juhoslovanskej a rakúskej provincie. Bol to pre mňa celkom nový svet. Stretávala som tam veľa ľudí zo Slovenska i Čiech. Prichádzali ako pútnici aj k nám do Materského domu na 140 Rue du Bac, kde je kaplnka Zázračnej medaily. Často bolo treba niečo vybavovať na česko-slovenskom konzuláte. Mala som tam priateľské vzťahy, dokonca som pripravovala dcérku jedného ich zamestnanca na 1. sv. prijímanie. Viackrát som sprevádzala našich pútnikov do Lúrd. Dôležité boli aj cesty do Ríma, kde bývali naše generálne zhromaždenia a prítom audiencie u pápeža vo Vatikáne.

Dokedy trvala vaša misia v Paríži?

Deväť rokov. V roku 1978 som nastúpila do Domova dôchodcov v Přelouči pri Pardubicích ako zdravotná sestra. V tom čase boli sestry sv. Vincenta najviac rozmiestnené v Čechách, kde bol zriadený aj náš ústredný provinciálny dom v Mendrike pri Svitavách. Slúžili sme tam spolu s civilným personálom. Mali sme aj tajné kandidátky a sestričky. Správca bol silný komunista, ale pred nami

Foto archív mal rešpekt, predovšetkým si cenil službu. Mne sa radšej vyhýbal, nazýval ma vatikánska stíhačka! Mali sme dobrého duchovného otca – dôchodcu, kaplnku, aj ekumenickú spoluprácu s evanjelickým farárom. Koncom roku 1983 odrazu vypukla v našom byte a v okolí policajná razia. Celú noc hluk, vyšetrovanie. Ten poplach vyvolali komunisti, ako dôvod na odchod našej služby z Přelouče. Od roku 1990 som opäť „v Nitre, milej Nitre“, kde som prežila svoju mladosť a teraz z Božej milosti aj starobu.

Ostáva nám už len slovíčko na záver.

Heslom nášho vincentského povolania je: Caritas Christi urget nos! Láska Kristova nás podnecuje, pobáda slúžiť Bohu i ľuďom. Všetko je milosť. Vieme, že tým, čo milujú Boha, všetko slúži na dobré (Rim 8, 28a). Amen.

Eva Zelenayová

Štrnásty marec

V súčasnom stave bezprávných spoločenských pomerov je spomienka na 14. marec takmer prejavom extrémizmu a po prijatí hanebnej legislatívy osláviť tento deň už zaváňa doručením predvolania na výsluch. Na rozdiel od deväťdesiatych rokov minulého storočia si vznik samostatného Slovenského štátu verejne pripomenie azda len hŕstka odvážlivcov. Je však pozoruhodné, že k štrnástemu marcu sa viažu aj iné udalosti, akoby naznačujúce cestu k štátnosti.

Od roku 1777 zásluhou panovníčky Márie Terézie sa v Uhorsku práve 14. marca slávil sviatok sv. Cyrila a Metoda. Práve cyrilometodská tradícia zohrávala v národnom prebúdzaní Slovákov kľúčovú úlohu. Biskup Moyses roku 1862 spoločne s viacerými chorvátskymi a českými cirkevnými hodnostármi vybavil u pápežskej kúrie jeho preloženie na 5. júl. Ak by k tomu nedošlo, štátne orgány by stáli pred veľkou dilemou ako oslavovať slovenských zvestovateľov viery.

Ďalšia magická udalosť našich dejín sa odohrala tiež 14. marca roku 1848, keď uhorský snem zasadajúci v Bratislave prijal zákon o oslobodení poddaných spod urbárskych povinností a o zrovnoprávnení všetkých občanov v právach a povinnostiach. Oslobodenie a zrovnoprávnenie hlavnej masy Slovákov spod feudálneho útlaku, i keď bolo spočiatku len na papieri, malo podstatný význam pre emancipáciu národa, čo s odstupom desaťročí vytvorilo predpoklad vlastnej štátnosti.

Ústava už v roku 1861

Už na začiatku štyridsiatych rokov 19. storočia máme doložené správy, že niektorí Slováci sa chcú odtrhnúť od Uhorska a vytvoriť s ostatnými Slovanmi samostatný štát. Meruôsme roky priniesli konkrétne riešenia, v Žiadostiach slovenského národa, v Marcovom prosbopise podanom cisárovi v Olomouci roku 1849, alebo v petičnom hnutí na jeseň 1849, keď Slováci žiadali oddelenie od Maďarov a vytvorenie samosprávneho slovenského vojvodstva. V roku 1861 tu bol druhý a opäť neúspešný pokus, Viedenské memorandum slovenské predstavuje prvý štátoprávny dokument obsahujúci aj prvú slovenskú ústavu. Nepodarilo sa, no myšlienka na vlastnú štátnosť, i keď prispôbostenú okolnostiam, nezanikla. V roku 1909 americký Slovák Adalbert Tholt-Veľkoštiavnický zverejnil myšlienku národnej nezávislosti. Prvá svetová vojna spôsobila rozpad monarchie a Slováci doma i v zahraničí sa odhodlali vytvoriť spoločný štát s Čechmi. Napriek pokroku ohľadom jazyka, kultúry, v občianskych i sociálnych právach frustrácia bola obrovská. Neuplynul ani rok od vzniku Česko-Slovenska a vynorili sa požiadavky na zvrchovanosť, ktoré obsahovala Pittsburská dohoda, formulovaná a podpísaná Masarykom. Volanie po autonómii Slovenska silnelo aj napriek politickým trikom vládnucej garnitúry a hŕstky jej slovenských spojencov. Ale až Mníchovská kríza otvorila cestu k jej realizácii. Čo Praha roky odmietať, 6. októbra 1938 v Žiline sme si sami utvorili. Autonómia sa stala skutkom a v novembri ju potvrdilo Národné zhromaždenie. Slováci sa zaradili medzi samostatné národy. Českí partneri sa s dualistickou formou štátu nedokázali vyrovnáť. Vo

februári 1939 niekoľkí českí politickí a vojenský predstavitelia naplánovali silové riešenie. V pozadí bola diplomacia nacistického Nemecka, ktoré potrebovalo krízu v Česko-Slovensku, aby ju mohlo riešiť vo svoj prospech. A tak 9. marca 1939 vojenský veliteľ Bedřich Homola vyhlásil štatárium a prezident Hácha suspendoval slovenskú autonómnu vládu na čele s Jozefom Tisom. Za jej nového predsedu vymenoval Jozefa Siváka a o deň neskôr Karola Sidora. Politický postup Prahy bol kombinovaný s vojenskými opatreniami na Slovensku, komunikačné centrá a verejné budovy obsadilo vojsko a českí četníci. Puč sa skončil fiaskom. Viac ako dve stovky slovenských predstaviteľov usilujúcich sa o rýchle osamostatnenie Slovenska bolo internovaných vo väzniciach na Morave, ale obyvateľstvo Slovenska odpovedalo masovými protestmi v mnohých mestách. Výsledkom nepremyslenej akcie bolo len prehĺbenie chaosu v štáte, čo vyhovovalo Hitlerovi. Homolov puč urýchlil rozpad Česko-Slovenska.

Darilo sa do leta 1944

Keď Karol Sidor nereagoval na nemecké ponuky, aby Slováci vyhlásili samostatnosť, obrátili sa na Jozefa Tisu. Ako prezieravý politik nerokoval na vlastnú päsť, ale cestu k Hitlerovi si dal odsúhlasiť predsedníctvom Hlinkovej slovenskej ľudovej strany a do Berlína odletel z Viedne. Hitler vyložil karty na stôl a oznámil, že má úmysel likvidovať zvyšok Čiech a Moravy. Zdôraznil však, že o Slovensko nemá záujem a naznačil, že ak Slováci nechcú byť v priebehu niekoľkých dní obsadení svojimi susedmi, majú okamžite z Berlína vyhlásiť samostatnosť, ktorú bude Nemecko garantovať. Tiso nepodľahol Hitlerovmu nátlaku, ale trval na ústavnom postupe. Ešte z Berlína požiadal prezidenta Č-SR Emila Háchu, aby na nasledujúci deň zvolal poslancov Snemu slovenskej krajiny na mimoriadne zasadanie. V dopoludňajších hodinách 14. marca si poslanci vypočuli jeho referát o návšteve u Adolfa Hitlera. Na výzvu predsedu Martina Sokola 57 poslancov odhlasovalo utvorenie samostatného Slovenského štátu. Predsedom vlády sa stal Jozef Tiso, podpredsedom Vojtech Tuka. Hoci okolnosti i atmosféra vzniku Slovenského štátu naznačovali malej krajine problematickú budúcnosť, obyvateľstvo vystrašené chýrmi o obsadení Slovenska Nemcami alebo Maďarmi prijalo samostatnosť s úľavou a radosťou. Na mnohých miestach sa konali spontánne oslavy.

Nasledovalo budovanie vlastnej štátnosti a v tej dobe sa udiali veci dobré, menej dobré i veci vyslovene zlé. Napriek tomu štátna samostatnosť v dejinách každého moderného národa je pozitívnym krokom a tak tomu bolo i u nás. Režim mladého štátu sa navonok musel prispôbiť dominancii nacistického Nemecka, ktorého územie bolo sotva dva kilometre vzdialené od sídla snemu, prezidenta i vlády. Šikovnou politikou si slovenskí politickí predstavitelia zachovali dostatok priestoru, aby z európskej kataklizmy národ vyviazol s čo najmenšími obeťami. Darilo sa to až do leta 1944.

Ivan Mrva

Vol'by v rokoch šesť (V.)

Posledné komunistami riadené voľby sa konali v roku 1986, keď už v Sovietskom zväze zúrila perestrojka a boľševický monopol menil tvár i spôsoby. V Česko-Slovensku sa pri moci držala prestarnutá normalizačná garnitúra a tak všetko zostávalo pri starom, vrátane volebnej frašky.

Udalosti koncom roka 1989 dnes nazývané „kabátovým prevratom“ zásadne zmenili politické pomery u nás a tak v roku 1990 občania si mohli vybrať svojich favoritov spomedzi mnohých, často narýchlo a účelovo vzniknutých politických strán. V predchádzajúcom období, keď vládla štátostrana, volebné komisie sa dopúšťali volebných manipulácií. Ale v nových pomeroch chaotickej demokracie voličov manipulovali médiá a aj samotní politici. Predseda Kresťansko-demokratického hnutia (KDH) Ján Čarnogurský sa svojimi vyhláseniami postaral o to, aby jeho strane poklesol počet odovzdaných hlasov zhruba o polovicu. Kým v máji 1990 malo KDH podporu 40 percent, v júnových voľbách získalo len 19,9 percenta a tak z volebného víťazstva sa tešil pestrofarebný konglomerát s dlhým názvom, ale krátkym životom - Verejnosť proti násiliu (VPN). V nasledujúcich volebných rokoch (1992, 1994 a 1998) zvíťazilo Hnutie za demokratické Slovensko (HZDS), ktoré malo najväčšiu zásluhu na vzniku a zdarnom vývoji slovenskej samostatnosti. V zápase s nadnárodným frontom strán proti Mečiarovi, nič nezmožili ani volebné víťazstvá HZDS v rokoch 1998 ani 2002, hnutie nedokázalo zostaviť koalíčnú vládu.

Prípád Malinová

Po ôsmich rokoch Dzurindovho kabinetu v mierne predsunutých parlamentných voľbách v júni 2006 zvíťazil nový politický subjekt Smer, keď získal 29 percent hlasov. Druhé miesto obsadila dovtedy vládnuca Slovenská demokratická a kresťanská únia – Demokratická strana (SDKÚ-DS). Smer musel vytvoriť koalíčnú vládu a za partnerov si zvolil Slovenskú národnú stranu (SNS) so ziskom 11,7 percenta hlasov a HZDS (8,8percenta). Z médií sa denne ozýval vzlykot, že na Slovensku rastie hydra nacionalizmu a na konci augusta už mali v rukách aj „dôkaz“. Maďarsky hovoriacej študentke s pekným slovenským menom Hedvige Malinovej v Nitre neznámi „nacionalisti“ úhladným písmom namaľovali na akési biele tričko, ktoré však pri tomto čine sotva mala oblečené, nápis: Madari za Dunai. Mysterióznym prípadom akého od čias Svätopluka v Nitre nebolo, médiá aj politici mesiace, ba i roky zamestnávali verejnosť. Bublina nacionalizmu spľasla a prípad Malinová nakoniec vyšumel, koalícia vydržala štyri roky. Ukázalo sa, že po predaji strategických podnikov a bánk zahraničiu, vlády na Slovensku získali veľkú nezávislosť a už od nich nič nezávisí. To došlo aj mediálnemu frontu v službách zahraničných sponzorov a „nacionalistickú“ vládu nechali viac menej na

M. Kotleba po skončení predvolebného mítingu v Bratislave.

Foto Eva Zelenayová

pokoji. Hoci vo voľbách 2010 získal Smer-SD až 34,8 percenta hlasov, nedokázal zostaviť vládu, keďže štyri strany sa spojili do nadnárodného zlepenca a vládli až do roku 2012, keď sa zlepenec rozsypal. Samovláda Smeru potvrdila, že reči smeráckych politikov sú v rozpore s tým čo robia. Časť slovenských voličov sa už nabažila fráz o spoločnej Európe i mene, mnohí si uvedomili, že euro znížilo ich životnú úroveň a že bruselská únia je reinkarnovaný Sovietsky zväz používajúci ľúbivú frazeológiu.

Kotleba v parlamente

A tak posledné šestkové voľby roku 2016 otriasli slovenským politickým aj mediálnym panoptikom. Vyhrál ich síce Smer-SD, ale počet získaných hlasov oproti roku 2012 poklesol o 16 percent. Pre médiá aj politických komentátorov každého druhu bol prekvapením výsledok strany Kotleba - Ľudová strana Naše Slovensko (ĽS NS), keďže oficiálne preferencie a výskumy verejnej mienky jej dávali toľko percent asi ako Paliho kapurkovej strane, teda približne 1 percento. Napriek očierňujúcej kampani Kotlebovci získali vyše 200-tisíc hlasov, čo bolo viac ako osem percent. Stranu volili znechutení občania a ľudia, ktorí v jeho strane videli skutočnú opozíciu. Kotlebov úspech akoby kopíroval to, čo dosiahli ľudáci ešte v uhorských voľbách roku 1896. Väčšina rozmýšľajúcich ľudí privítala, že v NR SR bude konečne zastúpená aj skutočná opozícia.

Prezident republiky, tradičné politické strany a ich predstavitelia, súkromné a tzv. verejnoprávne médiá sa rozhodli Kotlebovcov ignorovať a hrubo porušujú zásady demokracie, politickej a mediálnej kultúry, čo je zlým znamením pre budúcnosť pluralitného spoločenského systému. Občanom zostáva len dúfať, že štátny aparát Slovensku nepripraví podobný osud ako komunisti Demokratickej strane roku 1948. Je ale nesporné, že posledné šestkové voľby, ktorých sme boli svedkami opäť priniesli veľké prekvapenie.

Ivan Mrva

autor je historik

STALO SA

6. marca 1975 zomrel v Ríme pápežský prelát Dr. Štefan Náhalka, jeden z hlavných zakladateľov Slovenského ústavu sv. Cyrila a Metoda v Ríme.

7. marca 1939 minister zahraničia Chvalkovský informoval nemeckého diplomatického zástupcu v Prahe, že jeho vláda dáva Slovákom na slobodné rozhodnutie, či chcú ostať v česko-slovenskom štáte, alebo vyhlásiť samostatnosť Slovenska.

11. marca 1939 prezident republiky Hácha vymenoval novú slovenskú vládu na čele s Karolom Sidorom. Jej ďalšími členmi boli: Jozef Sivák (školstvo a národná osveta), Martin Sokol (vnútro), Július Stano (doprava a verejné práce), Peter Zaťko (priemysel, obchod, živnosti a pôdohospodárstvo), Alexander Hrnčár (financie) a Gejza Fritz (spravodlivosť).

11. marca 1960 komunistická polícia zatkla a uväznila tajne vysväteného biskupa, jezuitu Jána Chryzostoma Korca. Biskup Korec bol 20. mája odsúdený Krajským súdom v Bratislave (predseda senátu Ervín Polakovič) „pre velezradu“ na 12 rokov väzenia, stratu občianskych práv a vypovedanie zo Západoslovenského kraja. Väznili ho v Prahe na Pankráci a potom vo Valdiciach pri Jičíne až do 24. februára 1968.

13. marca 1939 v noci z 12. na 13. marca Dr. Keppler dostal z Berlína príkaz urobiť všetko, aby sa Slovensko osamostatnilo. Preto sa obrátil na zosadeného predsedu vlády J. Tisu s pozvaním na rozhovor ku kancelárovi Nemecka A. Hitlerovi. Tiso dve prvé posolstvá odmietol. Ale keď prišiel tretí posol s pozvaním, overeným nemeckým konzulom v Bratislave E. von Druffelom, Tiso sa pobral do Bratislavy a predložil vec na rozhodnutie predsedovi vlády Sidorovi, predsedovi Slovenského snemu Sokolovi a členom predsedníctva HSĽS-SSNJ. Zišli sa všetci členovia užšieho predsedníctva HSĽS-SSNJ, členovia vlády a členovia predsedníctva Slovenského snemu. Títo ústavní a politickí predstavitelia Slovenska rozhodli, že Tiso má pozvanie prijať, vypočuť Hitlera, ale každé rozhodnutie rezervovať Snemu Slovenskej krajiny.

Tisu prijal nemecký kancelár Adolf Hitler. Rozhovor trval 75 minút. Vo zvyčajnom monológu Hitler Tisovi oznámil, že sa rozhodol likvidovať „zvyšné Česko“ (Resttschechei), ale že jeho záujmy sa končia pri Karpatoch. Ak sa Slovensko rozhodne pre samostatnosť, on je ochotný uznať ju a zaručiť Slovákom ich nezávislosť.

Tiso Hitlerovi odpovedal, že ľutuje, ale nie je v stave urobiť nijaké rozhodnutie v tejto veci, lebo to patrí výlučne do kompetencie Slovenského snemu.

14. marca 1939 o 9. hodine prišiel Tiso do Bratislavy a hneď zreferoval ústavným a politickým činiteľom, ktorí ho vyslali do Berlína, aká je tam situácia. O 10.57 hod. Snem Slovenskej krajiny otvoril svoje mimoriadne zasadanie, na ktorom sa zúčastnilo 57 poslancov z celkového počtu 63.

Predseda Snemu Martin Sokol vyzval poslancov, aby hlasovali, či sú za samostatný slovenský štát, alebo nie. Všetci prítomní poslanci povstaním zo svojich miest odhlasovali utvorenie samostatného slovenského štátu.

Po krátkej prestávke predseda Snemu Dr. Sokol predložil

na schválenie Zákon zo dňa 14. marca 1939 o samostatnom Slovenskom štáte, ktorý právne kodifikoval vyhlásenie samostatnosti a pretvoril Snem Slovenskej krajiny na zákonodarný Snem Slovenského štátu. Potom prišlo predsedníctvo Snemu k vymenovaniu prvej vlády Slovenského štátu. Tvorili ju: Jozef Tiso ako predseda vlády a ministri Vojtech Tuka (podpredseda vlády), Karol Sidor (vnútro), Ferdinand Čatloš (národná obrana), Jozef Sivák (školstvo), Gejza Medrický (hospodárstvo), Ferdinand Ďurčanský (zahraničie), Gejza Fritz (pravosúdie), Mikuláš Pružinský (financie), Július Stano (doprava a verejné práce).

21. marca 1982 zomrel v rímskej nemocnici profesor Pápežského orientálneho inštitútu, významný historik Slovenska a slovanských krajín, kňaz východného rítu a člen Spoločnosti Ježišovej Michal Lacko.

23. marca 1939 napadli maďarské vojenské jednotky územie Slovenskej republiky tromi prúdmi z územia Podkarpatskej Rusi, ktorú krátko predtým začali okupovať.

23. marca 1948 Slovenská národná rada schválila nové nariadenie č. 7/1948 o pracovných útvaroch, ktoré sa vlastne stali táborami nútených prác. Občanov tam uvrhovali bez súdneho pokračovania, iba na príkaz trojčlennej komisie poverenia vnútra. Väzni v nich trpeli často v neľudských podmienkach, ba mnohí aj zahynuli. Podobnými táborami v celej ČSR postupne prešlo asi 80 000 občanov.

23. marca 1968 zvolalo vedenie ZSSR najvyšších predstaviteľov štátov Varšavskej zmluvy (okrem Rumunska) na stretnutie v Drážďanoch (Dresden), kde všetci účastníci vyjadrili svoje znepokojenie nad stálym vzrastom. „negatívnych tendencií“ v ČSSR.

24. marca 1946 Štátna bezpečnosť vydala oficiálnu správu, že na Slovensku odhalila niekoľko protištátnych skupín, ktoré udržiavali spojenie so slovenskými emigrantmi v Rakúsku a pracovali za obnovenie slovenského štátu. V tejto súvislosti zaviedli trestné pokračovanie proti viacerým slovenským študentom (Š. Chalmovský, A. Kšiňant, J. Bačkor, J. Vicen).

27. marca 1996 Národná rada SR po opätovnom prerokovaní schválila zákon č. 125/1996 o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému. Vyhlásila, že „KSČ a jej odnož KSS sú zodpovedné za spôsob vlády v našej krajine v rokoch 1948 – 1989, a to najmä za cieľavedomé ničenie tradičných hodnôt európskej civilizácie, národných a náboženských práv, za úmyselné porušovanie ľudských práv a slobôd, za justičné zločiny vykonané v politických procesoch, za teror vykonávaný proti nositeľom iných názorov, než aké zodpovedali učeniu marxizmu-leninizmu, za devastáciu hospodárstva, za zničenie tradičných princípov vlastníckeho práva, za zneužívanie výchovy, vzdelávania, vedy a kultúry na politické a ideologické účely“.

Zákon nariadil uložiť do vstupnej haly parlamentu pamätnú tabuľu s nápisom: Účastníci protikomunistického odboja sa zaslúžili o pád komunistického režimu a o znovunastolenie demokracie na Slovensku. Patrí im za to vďaka.

PRIPOMÍNAME SI

V marci si pripomínáme významné životné jubileá týchto našich členov a priaznivcov. Spomíname aj na tých, ktorí sa tejto slávnosti nedožili.

70 rokov

Jozef Zsidro, Kráľov Brod 11.3.1947

75 rokov

Mária Jedličková, Prievidza 25.3.1942

Ing. Ivana Mravcová,

Ivanka pri Dunaji 21.3.1942

81 rokov

Jozefa Matúšková, Budmerice

18.3.1936

82 rokov

Anna Strašitáková,

Modra 29.3.1935

Alžbeta Bajtošová,

Spišský Štvrtok 13.3.1935

84 rokov

Ján Bílek, Jablonov 27.3.1933

85 rokov

Anton Malacký, Šenkvice 3.3.1932

Alexander Bárta, Bádice 20.3.1932

Anna Štefanová,

Spišská Nová Ves 9.3.1932

Štefan Jablonický,

Lakšárska Nová Ves 1.3.1932

86 rokov

Jozef Panáč, Žilina 11.3.1931

Jozef Lauko, Sv. Anton 25.3.1931

87 rokov

Ing. Jozef Čuraj, Žilina 19.3.1930

Ing. Július Homola, Topoľčianky

15.3.1930

89 rokov

Ladislav Papán, Žilina 22.3.1928

Fridrich Fritz, Martin Záturčie

4.3.1928

90 rokov

Ján Chlepko, Ružomberok

25.3.1927

91 rokov

Jozef Senko, Trebišov 27.3.1926

*Jubilantom srdečne
blahoželáme*

ROZLÚČILI SME SA

† Vo veku 93 rokov, 22. februára 2017, zomrela **Františka HLAVATÁ** z Bratislavy, dlhoročná členka Regionálnej pobočky PV ZPKO Bratislava-okolie. V rokoch 2000 až 2006 expedovala spolu s ďalšími dvomi pracovníčkami v ústredí PV ZPKO časopis SVEDECTVO. Posledná rozlúčka sa konala 28. februára 2017 v bratislavskom krematóriu.

† Vo veku nedožitých 82 rokov, 15. februára 2017, nás náhle opustila **Anna MICHALINOVÁ** z Čadce, dlhoročná členka Regionálnej pobočky PV ZPKO v Čadci. Posledná rozlúčka sa konala 18. februára 2017 v rímskokatolíckom kostole v Čadci. Odpočívaj v pokoji. Nezabudneme.

**Pozostalým vyslovujeme
úprimnú sústrasť**

Výzva

Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Naša organizácia dlhodobo zápasí s neštandardnou situáciou, keď pripravuje plány svojej činnosti bez krytia finančnými prostriedkami. Nedostatok peňazí nás núti obrátiť sa na Vás s výzvou o pomoc. Vydávanie Svedectva nie je ďalej možné zabezpečiť z prostriedkov štátnej dotácie, preto sa obraciame na Vás s prosbou, vyhľadať vo Vašom okolí potenciálnych sponzorov nášho časopisu. Ak nebude vychádzať, akoby sme stratili nástroj prezentácie vlastného jestvovania. Azda nepravíme by sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdú podporovatelia ideálov, za ktoré sme trpeli, a ktoré hodláme aj naďalej chrániť a obhajovať. Záujemcovia o pomoc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok na **číslo účtu: SK74 3100 0000 0040 0012 8109, BIC: LUBASKBX**, alebo sa kontaktujú na tel. čísla 0905 737 790. Darcom úprimne ďakujeme.

Vedenie PV ZPKO a časopisu Svedectvo

PRISPELI NA ČINNOSŤ

Jana Zimenová, Varín 20 EUR

Vincent Takáč, Košice 5 EUR

Etela Boríková, Bratislava 5 EUR

Mikuláš Majzún, Závod 5 EUR

Miroslav Nemec, Ludanice 7 EUR

Ing. Mária Branišová,

Bratislava 37 EUR

Jozef Olejník, Ružomberok 10 EUR

Mário Čergeť, Topoľčany 20 EUR

Mária Gažáková,

Nová Dubnica 40 EUR

Mária Oreská, Malacky 13 EUR

Livia Brhlovičová, Bratislava 8 EUR

Ing. Daniel Kiaba, Nováky 40 EUR

Ervín Blažiček, Malacky 38 EUR

Štefan Benčať, Kozárovce 100 EUR

Terézia Ferencíková, Závod 3 EUR

Elena Petrovičová Súlová,

Trnava 10 EUR

Gabriela Hrubá, Levoča 15 EUR

Mária Šilhavá, Bratislava 20 EUR

Dominik Mužila, Dolný Kubín 10 EUR

Vojtech Bednár, Trstená 5 EUR

Lubomír Hatala, Prievidza 10 EUR

Ján Svoreň, Hriňová 5 EUR

Alžbeta Bednárová, Cabaj 5 EUR

Marián Káčer, Rišňovce 5 EUR

Kveta Hrášková, Lutilla 10 EUR

Anton Bariš, Horná Súča 40 EUR

Stanislav Zahuranec,

Spišské Vlachy 20 EUR

Pavol Molitor, Veľké Leváre 8 EUR

Dagmar Pechová, Bratislava 10 EUR

Katarína Ďurišová,

Nitrianske Rudno 10 EUR

František Mrkvička, Bratislava 6 EUR

Anton Selecký, Bratislava 3 EUR

Oľga Babicová, Bratislava 5 EUR

Fridolín Peško, Modra 5 EUR

Viliam Horák,

Bánovce nad Bebravou 10 EUR

Emília Gajdošová, Hlohovec 15 EUR

Miroslav Štúrik, Zliechov 20 EUR

Štefan Šmatlák, Bytča 15 EUR

Vavrinec Vaľo, Michalovce 5 EUR

Františka Jancová, Ilava 20 EUR

Jana Košútová, Bratislava 20 EUR

Marta Prekopová,

Považská Bystrica 5 EUR

Vavrinec Vaľo, Michalovce 5 EUR

Anton Tomík, Bratislava 50 EUR

Ľudovít Matejov,

Bánovce nad Bebravou 20 EUR

*Darcom vyslovujeme
úprimné poďakovanie.*

■ **Úradné hodiny v kancelárii
Predsedníctva PV ZPKO v Bratislave na Obchodnej ulici č. 52 sú
v pondelok a v stredu od 9.00
hod. do 13. 00 hod.**
Upozorňujeme našich členov, že
mimo úradných hodín sa telefonicky
nedovoľajú do kancelárie Predsedníctva PV ZPKO. (r)

Rím.-kat. farský úrad sv. Martina, Kapitulská 9, 811 01 Bratislava

Číslo: 14/93.

Vec: Splátka.

Bratislava 5. marca 1993.

Veľadôstojný pán

Ján Košiar
redaktor KN
Bratislava.

Rím.kat.farský úrad sv. Martina v Bratislave Vás týmto úctivo žiada o preplatenie nájomného za prepožičaný priestor Dómu sv. Martina dňa 2. marca 1993 z príležitosti inaugurácie prezidenta SR., a to v sume: 8.000.-SK, ktoré môžete poukázať buď v hotovosti farskému úradu, alebo cestou bežného účtu, ktor zneje: Správa kostola sv. Kataríny Kapitulská č. 9 811 01 Bratislava, č. účtu: 309 040 012 .

Za pochopenie ďakujeme a sme s úctou

J. Jozef Minarovič
Dr. Jozef Minarovič
administrátor